Nᴱᴿ 45 i 46

KURYER LITEWSKI

w Wilnie we Srodę dnia 17 Kwietnia v. s. 1829 Roku.

Wiadomości Krajowe.

Doniesienia od woyska.

(Journal d'Odessa.)

Jenerał-Adjutant, Baron *Geismar*, donosi o wezbraniu wód i że zruynowane pędzoną krą mosty na rzekach *Żijo*, *Olszy*, i dalszych nie tak znacznych zastąpione są promami.

Jenerał piechoty, Hrabia *Lanżeron*, uwiadamia, że dnia 26 lutego nieprzyjaciel, w liczbie 3,000 ludzi, zrobił wycieczkę z twierdzy *Żurży*. Dowodzący oddziałem pod wsią *Dają* Jenerał major *Gerken*, uwiadomiony o tém poruszeniu, wysłał półk huzarów Arcy Xięcia Ferdynanda z czterma działami kompanii konney Nru 4go i doński półk kozacki *Rykowskiego*, dla wzmocnienia przedpocztów kozackich. Nieprzyjaciel spotkany został pod wsią *Turbatą*, i kilka wystrzałów z dział zmięszały jego kupy, a uskuteczniony w tymże czasie attak zmusił go zupełnie do ucieczki.

Sankt-Petersburg dnia 6 kwietnia.

(z Gazety Senackiey).

Przez naywyższy dyplomat pod dniem 24 listopada roku zeszłego, Cesarz Jegomość nayłaskawiey potwierdzić raczył prawidła, prawa i prerogatywy Kompanii Rossyysko-amerykańskiey, nadane ukazem Naywyższym z dnia 27 września 1821 roku. Granica żeglugi kompanii i przemysłow ograniczona jest konwencyami, zawartemi ze Stanami amerykańskiemi, 5 (17) kwietnia 1824 roku i z Anglią, 16 (28) lutego 1828 roku. We wszystkich mieyscach, przyłączonych przez te konwencye do Rossyi, dane jest kompanii prawo korzystania ze wszelkich przemysłów łowienia źwierząt i rybołowstwa, wyłącznie od wszystkich dalszych poddanych Rossyyskich. Uczęśnictwo w tych przemysłach przez narody sąsiadujące i sposob z nimi kommunikacyy nadmorskich zostaje na osnowie tychże konwencyy. Wszystkie pożytki i prawa, temi konwencyami Rossyi przyznane, oddają się Kompanii, z obowiązkiem ścisłego zachowania wzajemnych obowiązkow Rossyi, przez też konwencye postanowionych. Daley potwierdzone są wszystkie artykuły i w nich nadane prawa i prerogatywy dla Kompanii przez spoczywającego w Bogu Cesarza Alexandra Igo.

— Przez naywyższe ukazy J. C. M. do Rządzącego Senatu:

— *Dnia 27 marca.* —

Były dowódzca 5ogo półku strzelców, odstawny Jenerał-major *Jakowlew 1szy*, mianowany Gubernatorem Cywilnym Ołonieckim z przemianą rangi woyskowey na cywilną rzeczywistego radcy stanu.

— *Dnia 29 marca.* —

Liczący się przy Heroldyi rangi 4tey klassy Moyżesz *Andrejew*, mianowany rzeczywistym radcą stanu i naznaczonym członkiem gabinetu J. C. M.

— *Dnia 31 marca.* —

Marszałek gubernialny pskowski, rangi 5tey klassy, *Peszczurow*, mianowany gubernatorem cywilnym witebskim i wyniesiony na radcę stanu.

W nagrodę gorliwością odznaczającey się służby, expedytor pocztowy w *Jassach*, radca kollegialny *Melikow*, mianowany radcą stanu, ze starszeństwem od dnia wysłużenia terminu ustanowionego w randze poprzedzającey.

— *Dnia 1 kwietnia.* —

Expedytor 3go oddziału kancellaryi własney J. C. M. radca kollegialny Bazyli *Grigorowicz*, mianowany sekretarzem konferencyi Cesarskiey Akademii Kunsztow.

Przez naywyższy dyplomat pod dniem 7 marca, kontr-admirał, dowódzca 3ciey brygady 2giey dywizyi flotney, *Ricord*, nayłaskawiey mianowany kawalerem orderu ś. *Anny 1szey* klassy, na znak zadowolenia J. C. M. z odznaczającego się dopełnienia danych mu poleceń. (*R. I.*)

— Kontr-admirał, *Stożewski*, przez naywyższy ukaz pod dniem 20 marca, nayłaskawiey mianowany kawalerem orderu ś. *Włodzimierza 3ciey klassy*. (*J. d. S. P.*)

— D. 1 kwietnia przybył tu z *Wiednia*, orszaku J. C. M., P. Jenerał-major *Perowski 2gi*. (*R. I.*)

Odessa dnia 30 marca.

Hrabia Teodor *Pahlen* przybył wczora do *Odessy*.

— W sobotę d. 23, wszedł do portu naszego rossyyski okręt *Possidonia*, na którym przybyły z *Warny* harem Jussufa Baszy i jego posługa, w liczbie 15 ludzi, którzy wszyscy odbywają teraz kwarantannę.

— W niedzielę d. 24, w tuteyszym zamku tuteynym odbyło się poświęcenie kaplicy. Na obrzędzie tym znaydowali się P. Jenerał Gubernator z małżonką, P. Naczelnik miasta i wielu mieszkańców Odessy.

— Tegoż dnia o godzinie 4tey społudnia przybyły tu cudzoziemiec *Knot*, dał widok dla publiczności sztuki swey szybkiego biegania. We 44 minutach przebiegł on przestrzeń 13 do 14 wiorst, a za powrótem nie okazywał się zgoła zmordowanym.

Wilno.

W dniu 24 przeszłego marca przeniosł się do wieczności ś. p. Józef Wołodżko, filozofii doktor, członek Towarzystwa Wilenskiego Dobroczynności, skończywszy wieku swego lat 66. Po nabyciu pierwiastkowey w szkołach instrukcyi, doskonalił się w naukach przy Uniwersytecie Wileńskim w celu usposobienia się do stanu nauczycielskiego, któremu młodość swoię poświęcił, i w nim jako nauczyciel publiczney szkoły Kowieńskiey, aż do końca roku 1797, to jest, do czasu, w którym ta szkoła na skutek rozkazu Wyższey Zwierzchności XX. Franciszkanom poruczona została, gorliwie pracował. Poźniey od znakomitych domow już to do edukacyi prywatney, już do zarządzania ekonomicznemi i prawnemi interessami w znacznych dobrach używany, wszędy położonemu w nim zaufaniu godnie odpowiedział. Ostatek wieku poświęcił pracom w Towarzystwie Dobroczynności. Jakiego był sposobu myślenia i jakie w ciągu życia ożywiały duszę jego sentymenta, naylepiey okazuje ostateczne w te-

stamencie rozrządzenie majątkiem, który Opatrzność przez pracę i oszczędność zebrać mu dozwoliła. Dwa dworki z ogrodem w mieście Wilnie na Tatarskiey ulicy przez siebie zakupione przeznaczył jeszcze za życia dla Towarzystwa Dobroczynności, wkładając razem obowiązek, aby z dochodow tych dworków utrzymywało na wieczne czasy czterech istotnie ubogich, dając im żywność i odzienie. Do tego daru nowy w testamencie przyłączył, zapisując temuż Towarzystwu summę r. s. 800 z obowiązkiem utrzymywania także na wieczne czasy dwóch kaleków lub ślepych. Nominacyą na oba te fundusze i dozor nad niemi X. Plebanowi Wileńskiemu ś́go Jana na zawsze poruczył. Krewnych swoich, jakich miał naybliższych, i za życia hoynie wspierał i w testamencie nowém wsparciem obdarzył. Nadto zrobił dla nich na wieczne czasy fundusz dla edukacyi młodzi, przeznaczając znaczną summę, z którey procentow trzech uczniow przy Gimnazyum w Krożach, a jeden przy Uniwersytecie utrzymywać się będzie. Na zaprowadzenie szkoły parafialney przy kościele Woynutskim na Żmudzi, gdzie był chrzczony, oraz na inne w teyże parafii miłosierne uczynki przeznaczył procent od summy r. s. 4500 czyli 270 r. s. dochodu rocznego. W tey szkole nietylko nauczycielowi pensyą dostatnią zapewnił, ale i uczniom ubogim corocznie r. s. 70 w sposobie wsparcia rozdawać zalecił. Przy tymże kościele zrobił fundusz na opłatę roczną kapłanowi, któryby w każdą niedzielę i święta, oprócz zwyczaynego kazania, zgromadzonemu w czasie poobiednim ludowi katechizm w sposobie nayprostszym przez pytania i odpowiedzi wykładał. Tamże w rocznicę jego śmierci po odprawioném żałobném nabożeństwie, corok wsparcie dla podupadłych, ale statecznych, rolników w ilości r. s. 57, pod przewodnictwem mieyscowego Plebana rozdawane będzie. Naostatek ubogich w mieście Wilnie, mianowicie ślepych, oraz szpitale, hoyną jałmużną opatrzyć dysponował. Słowem był to mąż prawy, pełen gorliwości o religią i oświecenie, wylany dla krewnych, przyjacioł i ludzkości.

Czytamy w Kuryerze Warszawskim: Około 300 słuchaczów znaydowało się wczoray (dnia 10 kwietnia) w sali Ratuszowey, na koncercie 13stoletniego Franciszka *Łoppaty*; dostoyne osoby, damy i wirtuozi, po większey części składali to zgromadzenie. Młody artysta odbierał rzęsiste oklaski; według zdania znawców, naylepiey odegrał allegro z koncertu *Moszelesa*; główne jego zalety są: granie czyste, wyraźne, ma dosyć czucia, a przy takiem usposobieniu może sprawdzić przepowiednią *Lipińskiego*; lecz niech nie spoczywa na już zbieranych laurach: bo, (jak powiedział jeden z naszych wzorowych poetów):

Wieluż tak straciliśmy artystów, niestety!
Wcześnie im powiedziano, że już doszli mety;
I kiedy ufni w siłach o nic się nie boją,
Albo cofać się muszą, albo w mieyscu stoją.

Uprzyjemnili ten wieczór talentami swemi JPani *Mejerowa* i JPan *Cymerman*, pierwszy flecista teatru Narod., który prześlicznie grał warjacye *Bema* i zniewolił dłonie wszystkich obecnych do oklasków. Szkoda, że *Oboy* był nielitościwym i niedozwolił dostatecznie rozpoznać nowey uwertury. Powszechnem jest życzeniem lubowników muzyki, aby dway nasi młodzi wirtuozi, *Krogulski* i *Łoppata*, dali wspólny koncert, byłby to przyjemny wieczór.

Podziękowanie.

Towarzystwo Artystow Dramatycznych Polskich, w Wilnie exystujące, wspartém zostało przez pierwsze Osoby łaskawey i nader względney Publiczności Wilenskiey dobrowolną ofiarą. Nie może nie poczuwać się do winney wdzięczności, którey nie jest zdolne inaczey okazać, jak publicznie składając dzięki wspaniałym Dobroczyńcom, mianowicie: Szanownym Damom, które swém interessowaniem naydzielniey się przyłożyły, albowiem osobiste podeymując trudy, usiłowały wesprzeć tych, którzy swe uczucia wdzięczności wiecznie w sercach zachowując, nie są ich w stanie określić. A lubo skromność i sprawiedliwy wzgląd nieuchybienia, wzbrania nam wykryć Imiona Dobroczynne, przecież Ich serca czułe i szlachetne, kosztują więcey nad wszystko cenney roskoszy, ukontentowania wewnętrznego, które się rodzi z dopełnienia pięknego ludzkości czynu, a jest równie wielkim i miłym, jak uczucie odbierających dary. W imieniu członkow Towarzystwa Dyrektor Teatru, Józef Rogowski. Wilno d. 10 apryla 1829 roku.

Królewstwo Polskie.

Warszawa dnia 17 kwietnia.

(z Kuryera Warszawskiego.)

Wczoray w kościele metropolitalnym, przy towarzyszeniu licznego duchowieństwa świeckiego i zakonnego, JW. JX. *Woronicz* Arcy-biskup Prymas, celebrował na całem Wielko Czwartkowem nabożeństwie, święcił Oleje, i odbył obrzęd umywania nóg 12 starcom. — W początkach panowania Stanisława Augusta, między 12 starcami, którym Król, jako corocznie w wielki czwartek umywał nogi, znaydowali się razem oyciec, syn i wnuk; oyciec rodem z miasteczka *Nowego dworu* w powiecie grodzieńskim (dziś obwodzie białostockim) miał lat 101, syn lat 80, a wnuk 61.

Bank polski. Gdy kilku właścicieli dóbr ziemskich, oświadczyło życzenie powierzenia bankowi w komiss swoich *Produktow*, celem zatrudnienia się ich sprzedażą za granicą, bank polski mając na uwadze, iż może i więcey właścicieli podobnież z swoim produktem postąpićby sobie życzyli, podaje do wiadomości następujące warunki, pod którémi posługę tę przyjąć na siebie jest gotów. 1) Ktokolwiek ma zamiar zlecić bankowi sprzedaż zboża, zechce go zawiadomić o ilości, rodzaju i gatunku zboża, jako też o czasie, w którym w *Warszawie* lub w *Gdańsku* będzie je mógł oddać pod zarząd banku, dołączy oraz wszelkie zastrzeżenia względem ceny, czasu i mieysca przedaży, jakie mu się zdawać będą. 2) Za podjęcie się kommissu, bank liczyć sobie będzie na raz jeden pół od sta od otrzymaney za zboże wartości, wszelkie koszta własnemi funduszami zastąpi, niemniey właścicielom, którzyby tego żądali, czynić może na powierzony sobie produkt do pewney wysokości zaliczenia. Takowe zaliczenia i koszta z procentem po pół od 100 na miesiąc, tudzież opłatę komissu, strąci sobie od wartości sprzedanego produktu, resztę zaś jaka wypadnie właścicielowi podług jego żądania, czy to w *Warszawie*, czy w którém z miast wojewódzkich Królestwa. Bank sądzi potrzebą namienić, że im dokładniey dochędożone zboże poruczoném mu będzie, tém mniey właściciele na ten przedmiot w *Warszawie* lub *Gdańsku* poniosą koszta. Im wcześniey zaś kto zawiadomi o zamiarze poruczenia bankowi posiadaney ilości zboża, tém snadniey postawi go w możności obrania odpowiedniego ogółowi zleceń sposobu postępowania, któryby nayłatwiey do pożądanego doprowadził celu. W Warszawie dnia 14 kwietnia 1829 r. Radca stanu prezes banku polskiego *Ludwik Hr. Jelski.* Sekretarz jeneralny *Hasmann.*

JW. Radca Stanu dyrektor jeneralny przemysłu i kunsztow *Radoszewski* wrócił do *Warszawy.*

Na mocy Decyzyi Kommissyi Rządowey Wyznań Rel. i Oś. Publ. z d. 26 stycz. r. b. książka: *Wypisy Polskie*, uznana została za użyteczną dla młodzieży szkolney i do pomocniczego używania uczniom Kl. I poleconą.

Groby wczora były bardzo licznie odwiedzane; deszczyk o godzinie 6tey trwał tylko przez kilka minut. Z muzyk nayliczniejszą była i dokładnie wykonaną w kościele S. Jana.

Na posiedzeniu ogólnem zebrania *Towarzystwa Dobroczynności*, w dniu 14 b. m. odbytem, stosownie do Art. 28 potwierdzoney przez N. Pana Ustawy Towarzystwa, wybranymi zostali do składu administracyi tegoż Towarzystwa na rok 1829/30. Na Prezesa Towarzystwa JW. JXiądz Jan Paweł Pawęza *Woronicz* Arcy-Bi-

skup Warszawski, Prymas Królestwa. Na Wice-Prezesa JW. Ordynat Hrabia *Zamoyski*. Na Prezesa administracyi Towarzystwa JW. Juljan Ursyn *Niemcewicz*. Na zastępcę Prezesa administracyi Józef *Kossakowski*. Na Sekretarza posiedzeń centralnych Ignacy *Zagórski*. Do wydziału wsparcia, pod kierunkiem pierwszey opiekunki Towarzystwa JW. Ordynatowey *Zamoyskiey*, na Prezesa X. *Węgierski*, na Wice-Prezesa X. *Rzymski* Wizytator, na członków czynnych X. *Kotowski*, X. *Falkowski*, *Lewocki*, *Lipiński*. Do Wydziału administracyynego, na Prezesa Jan Hrabia *Łubieński*, na członków czynnych *Lewocki*, Andrzey *Brzeziński*, *Augustynowicz*. Do rachunkowości, *Gutkowski*, *Plewiński*, *Olszewski*. Do spraw funduszowych, Alexander Hrabia *Wielopolski*, *Hube*, Felix *Gumiński*, Franciszek *Brzeziński*, Józef *Augustynowicz*. Na kassyera jeneralnego, Jan *Antonin*, na Kontrollera Ludwik *Reychenberg*. Na przełożonego nad sklepem ubogich *L. A. Dmuszewski*. Do Wydziału Lekarskiego, na Prezesa Marcin *Roliński*, na Sekretarza *Hejnrych*, na Lekarza Instytutu Warszawskiego Andrzey *Janikowski*, w Grzybowey Woli *Wołowski*. Do Wydziału Examinacyynego, na Prezesa Andrzey *Brzeziński*, na Wice-Prezesa Ignacy *Badurski*, na Opiekunów prezydujących po Cyrkułach: w Cyrkule I. *Badurski*, II. X. *Kamieński*, III. Andrzey *Brzeziński*, IV. *Kobylański*, V. *Żorawski*, VI. *Naimski*, VII. *Szymański* i VIII *Getz*.

Francya.

Paryż dnia 6 kwietnia.

(z Gazety Warszawskiey.)

Potwierdziła się wiadomość, iż mianowanie nowego ministra spraw zagranicznych głównym było przedmiotem narady Ministrów dnia 30 marca. Już dniem pierwey układali się w tey mierze Ministrowie u Pana *Martignac*, który spólnie z Panem *Portalis*, mocno sprzeciwia się weyściu do Ministeryum Pana *Chateaubriand*, mającego kilku szczególnieyszych przyjaciół w Radzie. Zdaje się jednak, iż więcey nadziei może mieć Pan *Pasquier*, przynaymniey dopóki jego współzawodnik nie znayduje się tu na mieyscu.

List z *Tulonu* pod d. 28 marca wyraża: „Okręt liniowy angielski *Ocean*, stojący teraz w przystani Smyrneńskiey, dostawił do *Nawarynu* 10,000 kul działowych. W porcie Nawaryńskim znaydowały się następujące okręty Francuzkie: okręt liniowy *Trident* z Kontr-Admirałem *Rosamel*, który na mieyscu Pana *de Rigny* objął tymczasowe dowództwo eskadry naszey w Lewancie, fregaty *Amphitrite*, *Marya Teressa* i *Fleur-de-Lys*, gabarra *Wulkan*, korweta *Egle*, bryg *Lynx* i galiota *Daphne*; oprócz tego było blisko 100 okrętów kupieckich narodu naszego. W tymże porcie znaydował się statek bombardyerski angielski, który zdawał się uważać wszystkie poruszenia okrętów naszych. Podług nayświeższych doniesień z Morei, Grecy zamyślają przedsięwziąć oblężenie *Missolungi*."

Xiążę *Delfin*, jako Prezes Królewskiego towarzystwa więzień, kazał wydać 80,000 franków na polepszenie więzień. Pieniądze te mają bydź na 41 Departamentów rozdzielone.

Pan *Etienne* został d. 2. b. m. przyjęty większością 24 głosów przeciw 1 na członka akademii francuzkiey w mieyscu Pana *Augier*.

Jeden z tuteyszych dzienników donosi z *Turynu*, iż Xiążę *Carignan* wyjechał do Sardynii. Ciągle jeszcze słychać o powiększeniu woyska, które już jednym półkiem piechoty i półkiem jazdy powiększono. *Bramante* śpiesznie umacniają. Przełożenia jednego z Posłów zagranicznych miały skłonić Króla Jmci Sardyńskiego do zaniechania podróży do *Neapolu*; lecz mówią, iż pojedzie do *Genui*. Wszystkie te jednak doniesienia potrzebują bardzo potwierdzenia.

Anglia.

Londyn dnia 3 kwietnia.

(z Gazety Warszawskiey).

Według gazety *Times*, stronnictwo Kumberlandzkie rozszerza okropną potwarz, iż Xiążę *Wellington* ma zamiar wypędzić rodzinę Królewską z Anglii, i siebie na wakującym tronie posadzić.

Przed ostateczném przyjęciem w Izbie Niższey bilu, względem nadania swobód katolikom, wniosł Margrabia *Chandos* o odłożenie trzeciego czytania bilu na 6 miesięcy. Za tym wnioskiem było 142, przeciw niemu 320 kresek, a zatém większość 178 głosów za trzeciém czytaniem bilu. Mowca rzekł potém: „Ci, którzy są tego zdania, ażeby bil przeszedł, niechay *Tak* odpowiedzą." Tak głośno i przeraźliwie krzyknięto: *Tak!*, że (jak gazeta *Goniec* pisze) aż się ściany Izby trzęsły. „Ci, (rzekł daley mówca), którzy są przeciw bilowi, niechay *Nie* odpowiedzą." Wydane bardzo słabym głosem *Nie* w porównaniu z przeszłém *Tak* przywiodło Izbę do śmiechu. Rzekł. potém mówca: „Ci, co głosowali za bilem rozstrzygnęli kwestyą." Dano potém bilowi nazwisko: *Bil ku uldze Rzymsko-Katolickich poddanych Jego Królewskiey Mości*, i uchwalono, ażeby go P. *Peel* wniosł do Wyższey Izby.

Słychać o podróży Monarchy naszego w przyszłym miesiącu do *Paryża*. Król Jmć ma zachować *incognito*.

Margrabia *Aytesbury*, Hrabia *Winchelsea*, Lord *Bexley* i Lord *Rolle*, mieli onegday długie posłuchanie u Króla Jmci w *Windsor*, poczém wrócili do tuteyszzey stolicy.

Donoszą z *Windsor* (pisze gazeta *Goniec*), iż Pan *Birnie* przybył tam z kilku znakomitszymi urzędnikami, i że 2gi batalion 3go pułku gwardyi, stojący w *Windsor*, otrzymał rozkaz do pochodu, lecz jeszcze nie wyszedł z koszar. Słychać, iż użyto tych środków ostróżności z powodu, że się spodziewano, iż mnóstwo ludzi miało się piechotą i w powozach udać do *Windsor* z prośbami do Monarchy, co jednak dotąd nie nastąpiło.

Na ostatniém posiedzeniu towarzystwa lekarsko-botanicznego, Prezes Hrabia *Stanhope* przeczytał dwa listy, jeden od Króla Jmci Hiszpańskiego, a drugi od Arcy-Xiążęcia Austryackiego *Antoniego*, z wynurzeniem życzenia, aby zostali członkami tego towarzystwa. Hrabia *Stanhope* uczynił uwagę, iż to pierwszym jest przykładem, że Król Hiszpański ma bydź członkiem towarzystwa zagranicznego.

Pan *O'Connel* przybył do Irlandyi, lecz wkrótce wróci do tuteyszey stolicy. Towarzystwo przyjaciół wolności religiyney i cywilney w *Nowym Yorku*, w Ameryce półnoeney, przesłało mu list, w którym między innemi wyraziło: „Przy pochmurnym horyzoncie, który tak długo unosił się nad Irlandyą, nie małą podobno jest pociechą dla WPana i ziomków jego, iż stan wasz obchodzi bardzo miliony poczciwych i swobodnych ludzi w tey Rzeczypospolitey. Publiczna opinija za wami jest mocną i powszechną. Wszędzie u nas powstają stowarzyszenia takie, jakiém jest wasze, czyli to w naywiększych i naybogatszych naszych miastach, czyli też w naymnieyszych i nayuboższych wsiach, lub też w nayodlegleyszych mieyscach. W obecney chwili zaymują się gorliwie zwołaniem do *Washingtonu* deputowanych ze wszystkich tych towarzystw Przyjaciół Irlandyi. Niezadługo, patryotyzm Amerykański, dla którego nic nie jest obcém, co ułatwia sprawę swobód, prześle wam fundusz, który naywiększych przeciwników waszych wprawi w zadziwienie. Życzemy WPanu naymocniey wytrwałości w walce; wzniosły i wszystko przeważający przedmiot powierzony jest twojey troskliwości; posiadasz zaufanie ziomków swoich, a przez to, znakomity wpływ do czynności. Obyś tego wpływu użył dzielnie i wiernie, z stałém przywiązaniem do sprawy swobód, i z odrazą ku fakcyonistom, bądź katolickim, bądź protestanckim."

Parlament.

Izba Wyższa. Wczoray odbywały się dalsze obrady względem drugiego przeczytania bilu, tyczącego się katolików, lecz jeszcze nie wzięły końca. Arcy-Biskup Jorkski i Biskup Durham-

ski mówili naypierwey przeciw bilowi, który potém Xiążę *Sussex* popierał, a w ciągu głosu swego został przez Lorda *Kenyon*, przywołany do porządku. Z wielką uwagą słuchano długiey mowy tego Xięcia. Zabierali oraz głosy Hrabia *Falmouth*, Lord *Goderich* i Margrabia *Anglesea*. O godzinie 2giey po północy, uczynił Xiążę *Newcastle* wniosek, aby dalsze obrady do dnia 6 b. m. odłożono. Hrabia *Rosslyn* wniósł, aby nazajutrz Izba wcześnie się zgromadziła; Xiążę *Wellington* poparł ten wniosek, i Izba o kwadransie na 3cią po północy odroczyła posiedzenie do dnia następującego na godzinę 1szą z południa.

Izba Niższa. Dnia 3 b. m. uchwalono bez wielkich rozpraw wydatki na Irlandyą.

PORTUGALIA.

Lizbona dnia 18 marca.

(z Gazety Warszawskiey.)

Konsul jeneralny Brezyliyski miał otrzymać od ministra spraw zagranicznych rozkaz, aby natychmiast oddalił się z Portugalii.

Wiele kobiet zamknięto w klasztorach zakonnic.

Wyprawa przeciw wyspie *Terceirze* nie popłynie. Do *Oporto* posłano woysko dla utrzymania spokoyności podczas stracenia winowayców, na których już zapadł wyrok.

Jenerał *de Rego*, który przed 7 laty dowodził oddziałem woyska przeciw korpusowi Margrabiego *Chavas*, został uwięziony w *Viana* i zaprowadzony do tuteyszey stolicy.

NIEMCY.

Od brzegow Menu 7 kwietnia.

(z Gazety Warszawskiey).

W *Frankforcie* nad *Menem*, odebrano dnia 3 b. m. wiadomość, iż Landgraf *Fryderyk Józef Ludwik Hessen Homburg*, dnia 2 b. m. po dziewięciodniowey chorobie, z wielkim żalem swych poddanych, zszedł z tego świata. A gdy z małżeństwa z *Elżbietą* Xiężniczką Angielską i Hannowerską, żadnych nie pozostawili dzieci, przeto brat zmarłego Xiążę *Ludwik*, obeymie po nim rządy kraju Homburgskiego.

PAŃSTWO PAPIEZKIE.

(z Gazety Lwowskiey).

Oto jest odpowiedź Kardynała Castiglione (jako Capo d'Ordine Kardynałów Biskupów) na mowę Hr. Lützow, nadzwyczaynego Posła Cesarza Jmci Austryi.

„Kollegium ś. przyymuje łaskawe poselstwo J. C. K. Apostolskiey Mci dostoynego Cesarza Austryi Franciszka I. z ową wielką radością, jaką pobożny sposób myślenia i gorące życzenia prędkiego wyboru nowey Głowy Kościoła ku pomyślnościReligii Katolickiey i Stolicy ś musi wzbudzać."

„Kollegium ś. oświadczając nayczulsze podziękowanie za udział, który Cesarz Jmć tak ważnemu poświęca przedmiotowi, przywodzi sobie z wdzięczném uczuciem tak przeszłe, jakoteż teraźnieysze postępowanie Cesarza Jmci, który w ciągu swojego prawie czterdziestoletniego, wiekopomnego panowania, nie przestawał nigdy mieć udziału w świetności Kościoła, pomyślności jego głowy i tego ś. Kollegium. Nie mówię jedynie o tém, co nas wprawiło w podziwienie podczas jego bytności w Wenecyi i w Rzymie, lecz o tylu innych rzeczach, które nieustannie wykonywał i jeszcze ciągle wykonywa ku wsparciu w swoich rozległych Państwach pomyślności i powodzeń naszey świętey religii, a przez to i szczęściu swoich ludów, których jest Oycem i Monarchą."

„Kollegium ś. przywodząc sobie na pamięć rysy prawdziwie pobożnego serca Jego C. K. Apostolskiey Mci, cieszy się nayprzyjemnieyszą nadzieją, że Cesarz Jmć będzie się starał i nadal skutecznie dawać tę opiekę i obronę Kościołowi i Stolicy ś., które z odznaczającem się uczczeniem i synowską czułością ku trzém dostoynym Papieżom ś. p. Piusowi VI., Piusowi VII. i Leonowi XII. niezłomnie okazywał."

„Racz JWPan, oświadczyć naszę głęboką wdzięczność Cesarzowi Jmci i zapewnić Go, że Kollegium ś. przejęte jest swoją wielką i konieczną powinnością, uczynić wybór stosownie do pobożnych życzeń Jego Cesarskiey Mości, w którymto celu błaga nayszczérzey o pomoc Ducha ś., aby opłakania godną i niespodziewaną stratę Jego Świątobliwości Leona XII, dla wielu świetnych cnót, tak słusznie wielbionego, jak nayprędzey wynagrodzić mogło."

„Nakoniec Kollegium ś. oświadcza JWPanu przeze mnie upodobanie z zaszczytu, nie tylko którego dostąpił nasz bardzo zacny kollega, Kardynał Albani, posiadając zaufanie Jego Cesarskiey Mości, lecz także i z chlubnego poselstwa JWPana: albowiem w osobie Twojey, JW. Hrabio Lützow, widzi męża ślachetnego rodu, którego Rzym kocha i poważa, a Europa jego znakomitey pobożności, rzetelności, dyplomatycznemu doświadczeniu, wspaniałomyślności i wielkiemu charakterowi sprawiedliwość oddaje."

TURCYA.

Stambuł dnia 23 marca.

(z Gazety Warszawskiey).

List ze *Stambułu* pod dniem 10 b. m. donosi, iż tam wiele mówią o wyprawie, przeznaczoney do Dardanellów dla otworzenia drogi spodziewanym z Egiptu transportom zboża do wspomnioney stolicy. Twierdzą iż rozmowa Sułtana ze złożonym Wielkim Wezyrem *Izzet Mehmed* Baszą w *Rodosto* ściągała się do tey wyprawy, którey kierunek chciano mu powierzyć, lecz się wymówił. Wybrał potém Sułtan teraźnieyszego Wielkiego Admirała *Papudżi Achmeta* do uskutecznienia tego przedsięwzięcia. Dziesięć okrętów wojennych (jak już doniesiono) stało na kotwicy przy zbrojowni, a d. 7 marca *Papudżi Achmet* na jednym z nich wywiesił banderę swoję. Tenże list oraz przydaje: „Nic nie słychć o nowym Wielkim Wezyrze *Reszydzie* Baszy, i zdaje się jakoby się o niego obawiano, gdyż naczelnicy Albańczyków kilkakrotnie mieli godzić na jego życie i chcieli na nim wymódz pieniądze. Łatwo więc bydź może, iż korzystali z chwili odwołania jego dla wzniecenia rozruchów. Sprawujący interessa Hiszpańskie przy Porcie wybiera się do *Smyrny*; Pan *Offley*, ajent północno amerykański, już się tam udał."

Według listów z *Malty* pod dniem 11 lutego, rozeszła się tam wieść, iż Admirał Angielski *Malcolm* wysłał okręty wojenne do *Neapolu* dla przewiezienia Posłów Angielskiego i Francuzkiego do *Stambułu*. Niedawno przyprowadzono do *Malty* dwa statki Greckie obwinione o rozboje morskie, i mają bydź pod sąd oddane. Strzelały do szalupy bryga wojennego Angielskiego, która je potém zabrała.

ROZMAITE WIADOMOŚCI.

W *sklepie Ubogich* (w Warszawie), znayduje się do sprzedania, bądź ryczałtem, bądź pojedyńczo, kilkadziesiąt sztuk dobrze dochowanych dawnych *Monet Polskich*, między którémi nader rzadki *Trojak Litewski Zygmunta Augusta* z pamiętnym napisem: *„Qui habitat in coelis irridebit eos"* i *Trojak Pruski Zygmunta Starego* z takiem ubraniem głowy, jak opisuje *Bielski*, zasługują na uwagę znawców. (z *K. W.*).

Pozwolono drukować. Z polecenia JW. Litewskiego Wojennego Gubernatora.
Andrzey Bucharski Rzeczywisty Radca Stanu i Kawaler.

w Drukarni Redakcyi.

Wilno dnia 17 Kwietnia v. s. 1829 roku.

Nowe Dzieła.

Rzut oka na teraźnieyszy stan gospodarstw w klimacie północnym, wespół z podaniem środków prowadzenia, w obecnych stosunkach handlowych, takiego trybu gospodarowania, któryby, wynagradzając straty na cenie zboża w dzisieyszych czasach doświadczane, był stosownieyszym do teraźnieyszego stanu okoliczności, i któryby tém samém, podupadłego rolnika w tych krajach podźwignął. Czyli: wykład prawideł, podług których Reforma teraźnieyszego systematu gospodarowania z pożytkiem dla właścicieli ziemskich w Klimacie Północnym, a w szczególności w prowincyach Litwy i Polski uskutecznioną bydź może. Przez Michała *Oczapowskiego*, Professora P. Z. Gospodarstwa Wieyskiego w Cesarskim Wileńskim Uniwersytecie: Towarzystw, Wolnego Ekonomicznego w Petersburgu i Gospodarstwa Wieyskiego w Moskwie, Członka. Tom Iszy zawierający w sobie. O przyczynach nizkości ceny zboża. O systemacie tróypolowym i jego niedostateczności. O systematach pastwiskowych: prostym i złożonym. O systemacie płodozmiennym i o sposobach przeyścia z pierwszego do ostatnich. Tudzież o środkach, przez które koszta gospodarskie w różnych gałęziach przemysłu rolniczego oszczędzić, a tym samym, zysk czysty z ziemi podnieść można. Rzeczy te objęte są we wstępie i dziesięciu rozdziałach, a 322 §§, jakoto: Rozdział 1szy: Zastanowienie się nad przyczynami nizkości ceny zboża i ztąd wyprowadzenie, w ogólności, potrzeby odmiany, dotąd używanego trybu gospodarowania. Rozdział 2gi: O wadach układu tróypolowego. Rozdział 3ci: Ogólne uwagi nad wartością pieniężną płodow gospodarskich w teraźnieyszych stosunkach handlowych. Rozdział 4ty: Zastanowienie się nad własnościami roślin, mianowicie co do władzy ich wyczerpywania materyi odżywney z roli, nad przymiotami gruntu, klimatu i tym podobnemi wewnętrznemi i zewnętrznemi okolicznościami, na które w zaprowadzeniu nowego systematu, wzgląd mieć należy. Rozdział 5ty: O układach pastwiskowych, prostym i złożonym. Rozdział 6ty: O układzie płodozmiennym. Rozdział 7my: Przeyście z systematu tróypolowego, do jakiegokolwiek systematu gospodarowania doskonalszego, i korzystnieyszego w obecnym stanie okoliczności handlowych. Rozdział 8my: Zawierający w sobie przykłady przechodzenia z tróypolowego do innych systematów. Rozdział 9ty: O środkach podwyższania czystey intraty z gospodarstwa przez zmnieyszenie kosztow uprawy. Rozdział 10ty: O zachowaniu oszczędności w stawianiu budowli gospodarskich. In 8vo majori str. XXXII i 427. Ogłoszenie prenumeraty na Tom IIgi i uwiadomienie o dziełach tegoż Autora dawniey wydanych str. nieliczbowanych 3. Tablic na miedzi rytych półarkuszowych dwie. Cena Tomu Igo srebrem rub. 1 k. 50. Cena prenumeracyyna Tomu IIgo także srebrem rub. 1 kop. 50, po wyyściu z druku będzie podwyższona.

Prenumerata przyymuje się w Wilnie: w Redakcyi Gazety Kuryera Litewskiego: w Xięgarniach: JP. Zawadzkiego i Gliksberga; w Mińsku, w sklepie JP. Bazylego Makarewicza. W różnych mieyscach u Kollektorów. Prenumerata na tomy następne, ogłosi się w czasie późnieyszym.

Drukować wolno Cenzor Paweł Kukolnik.

---

2 Chociaż uprzednio przez Prokuratoryą Massy Radziwiłłowskiey czynione wezwanie Jey wierzycieli dla wzajemnego w drodze dobrowolnych układów traktowania, już z powodu małolicznego zebrania się tychże Kredytorów, już dla wielu innych przyczyn, pożądanego nie wzięło skutku; zważając jednak 1) że postanowienie Komitetu Ministrów Naywyżey d. 7 lutego 1828 roku zatwierdzone, dozwala wchodzić w dobrowolne układy, nawet po ogłoszeniu Exdywizyi. 2) że samo to ogłoszenie, usuwając już wiele przeszkod, ułatwić może następne traktowanie i naostatek: że zgromadzeni w Mińsku w nayznakomitszey liczbie należności swoich wierzyciele, uznawszy potrzebę przyjęcia ogólney w traktowaniu zasady, nie pojedynkrotnie oświadczyli Pełnomocnikowi życzenie, powtórnego wezwania do zebrania się Wierzycieli Massy; w tym więc celu i nadziei, że przez dobrowolne układy zbliży się tak długo oczekiwany, a pożądany dla Hrabiów Wittgensteinów ich interessom koniec, uczynione zostały w Ich Imieniu zapewnienia wszelkich powolności, jakiey tylko stan Massy i położenie Jey uczynić dozwoliły i dozwolą; a Prokuratorya, odebrawszy osobne polecenie, ninieyszem ma honor upraszać wszelkiego tytułu Wierzycieli i Pretensorów Massy Radziwiłłowskiey, aby raczyli przybyć do Miasta Wilna na dzień 23 b. mca kwietnia w osobach swoich lub umocowanych Plenipotentów i tam zająć się z prowadzącemi interessa Massy, obmyśleniem środków mogących oddalić doprowadzenie do skutku Exdywizyi.

Józef Karczewski Zastępca Jeneralnego Prokuratora.

Doniesienie o Koncercie.

2 Florek Miładowski 10cioletni chłopczyk przy wielu darach natury mając szczególną passią do muzyki na piano-forte, życząc wystąpić z koncertem po raz pierwszy 26 kwietnia tegoż roku, ośmiela się rekomendować Szanowney Publiczności, upraszając o łaskawą protekcyą: o mieyscu i czasie ogłoszono będzie przez afisze.

Wolno drukować Policmeyster Chrząstowski.

Litewski Pocztamt ninieyszym wzywa życzących sobie podjąć się dostawy potrzebnych mu od dnia 1 lipca roku teraźnieyszego w przeciągu trzech lat, w każdym do tysiąca sążni i więcey, jednopolanowych drew brzozowych, olchowych i sosnowych, każdego gatunku po równey części, z tém, iżby się oni stawili w Pocztamcie dla odbycia targow w terminach następujących: pierwszym 7, drugim 10, a trzecim 13go dnia następnego miesiąca maja, gdzie i dalsze kondycye będą objawione, z warunkiem, iżby każdy życzący złożył przy objawieniu na piśmie prawem ustanowiony *załog*, mogący bydź pewnym i zupełnie skarb zabezpieczającym, bez czego nikt do targu dopuszczonym bydź niemoże. Dnia 8 kwietnia 1829 roku.

Sekretarz i Kawaler Andrzey Hryń.

Naczelnik Stołu Pisarew.

---

2 My niżey podpisani mamy honor zawiadomić JWW. i WW. Wierzycieli z fortuny JW. Alexandra Hrabiego Chodkiewicza Jenerała Woysk. Pol. w długu ad sbona reperibilia odesłanym, satysfakcyi poszukujących, iż gdy w skutek komplanacyi dnia 18 października 1828 roku, przed Aktami Ziemskiemi Nowogródzkiemi przyznaney, i przez Gazetę Kuryera Litewskiego Numerami: 132, 133 i 134 ogłoszoney, niektórzy wierzyciele, czy to przez odległą kommunikacyą czy przez nierychłe zdecydowanie się, zaledwo w tym miesiącu nadesłali swoie submissye, inni zaś mając na ma-

jątkach swych podniesiony rozbior, nie byli prawo mocni działać, jako w rzeczy oddaney na exdywizyą, a mianowicie: JW. Mateusz W. Jan bracia Markiewicze przeszło w 160,000 złot. do massy JW. Hrabiego Chodkiewicza, pretensorowie, ani sami ani żaden z ich wierzycieli, przed ogłoszeniem wyroku Sądu Exdywizorskiego, pisać się nie byli mocni, i ledwo przez dekret 13 marca bieżącego roku w powiecie Nowogrodzkim majętności Sawiczach ogłoszony, realni właściciele do tey należności, ukazanymi zostali, którzy w znaczney już liczbie zgodzenie się swoje na wyż dattą rzeczoną komplanacye oświadczyli, z osób swych należyte submissye przyznaniem upoważnione, czynią, i czynić zapewniają; z tych więc przyczyn doświadczywszy zwłoki w zebraniu potrzebnych od ogółu wierzycieli podpisów, działania o pożyczkę na dobra Kopyłowskie w banku przedsiębrane bydź nie mogły, a stąd w dniu 23 bieżącego mca apryla spodziewaney wypłaty zaskutecznić nie podobna. Lecz jak JWW. i WW. wierzyciele łaskawém swém zaufaniem w doprowadzeniu tey pożyczki i przyjęciu dla rozliczenia się wziętemi z banku pieniędzmi, niżey podpisanych upoważnić raczyli, tak odpowiadając położoney ufności poczytujemy za obowiązek zawiadomić iż nayusilnieysze starania ze strony naszey, JW. Hrabiego Chodkiewicza dokonywają się ku zaciągnieniu takowey pożyczki w banku i rzetelnego podług opisu z wierzycielami rozliczenia się, aby zaś zbliżony termin 23 apryla mocy tey komplanacyi nie odsłabiał, przez ninieysze ogłoszenie, słuszne zaszłey zwłoki przełożywszy pobudki, o cierpliwość jeszcze do sześciu miesięcy dla zyskania należytych formalnościow, uproszamy, poczém wzięte pieniądze z banku stosownie do woli wierzycieli, iż w terminie i mieyscu przez gazetę wskazać się mającém wypłaconemi zostaną, upewniamy. Dan 1829 roku dnia 2 kwietnia.

Konstanty Radziwiłł.

Adam Hrabia Chreptowicz, jako świadek troskliwości JO. Xięcia, o domierzenie satysfakcyi kredytorom.

Apryla 10 1829. Wolno drukować. Cenzor Paweł Kukolnik.

---

3 Litewsko-Wileńska Magistratura Powszechney Opieki ninieyszém ogłasza: iż w niey będzie się przedawać przez aukcyą z publicznego targu, oddany na ewikcyą, za ominienie w terminie, nieruchomy majątek Ciechanowiszki Sędziego Ziemskiego Wileńskiego Drzewickiego położone w Wileń. gubernii i pcie z 30 włościańskiemi płci męzkiey duszami, ze wszelką należącą do nich ziemią i wszelkiém na niey zabudowaniem; do czego naznaczono powtorne terminy: 1szy 4, 2gi 8, i 3ci ostateczny 11 następującego lipca. Życzący kupić ten majątek zechcą przybydź do Magistratury Powszechney Opieki pomienionych dni w czasie posiedzeń i widzieć w niey przedającego się majątku inwentarz i warunki. Dnia 3 kwietnia 1829 r.

Непременный Членъ и Кавалеръ Клейстъ.
Секретарь И. Солимани.

---

3 Rząd Obwodu Białostockiego 2go Wydziału z powodu nieprzybycia ochotnikow w terminach 20, 27 marca i 3 apryla b. r. uprzednio już ogłoszonych, na zadzierżawienie Amtu Mielnickiego folwarków: Rasztowca, Zerczyc i Cecel w pcie Drohickim leżących, powtórne wyznaczył dla targow termina, jako to: pierwszy 30 kwietnia, drugi 1 a trzeci i ostateczny 2 maja 1829 roku. Życzący zatém wziąść w dwuletnią zaczynając z 1 następującego miesiąca junii dzierżawę pomienione folwarki, w których podług ostatniey rewizyi znayduje się włościanskich męzkiey płci dusz 465, rocznego z onych wedle Pruskiego Anszlagu liczy się dochodu srebrem rubli 2,495 kopiejek 19½, zechcą przybydź do Białostockiego Rządu 2go Wydziału w oznaczonych terminach z prawnemi ewikcyami, odpowiadającemi dwuletniey arendowney summie, na jakich zaś kondycyach folwarki te, mają bydź oddane w dzierżawę, w terminach licytacyynych objawiono będzie.

Sowietnik Wrubel.
Sekretarz Łunkiewicz.
Stołanaczalnik Krassowski.

---

3. Sąd Ziemski powiatu Upitskiego, dekretem oczewistym 16 marca roku idącego, między sukcessorami zeszłego Jakóba Szukszty b. Marszałka Upit., zupełne lata mającemi, opiekunami nieletniego potomstwa i kredytorami tegoż b. Marszałka Szukszty zapadłym; rozprawę w kwestiach, o zapisy między rodzicami byłe, o wydział sched doczesnych pełnoletniemu rodzeństwu, oraz o usatysfakcyonowanie antecessorskich wierzycieli, bądź to przez inekwitacyą za procent, bądź też przez taxę exdywizyą, jak się okaże z potrzeby, w Sądzie swoim determinował, i ostateczne w tem przypadnienie sprawy na rokach następnych juniowych po upłynioney dylacyi postanowił. Uprzedzając zaś wszelkie zdarzyć się mogące zamitrężenia ku zbliżeniu należney wedle prawa kredytorow satysfakcyi, naznaczył pomiar majątkow ziemnych dla odkrycia massy ich wartości, oraz komportacyą wszelkich papierow, obligow, skryptow, pod różnym nazwaniem zapisow, kwitow, regestrow, notat i wszelkich innych podług kontrowersyow stron, przez wszystkich do tey sprawy wchodzących na dzień osmy maja teraźnieyszego 1829 roku, w kancelaryi aktowey Ziemskiego Upitskiego Sądu pod regestrem i datami spełnić się powinną, z persystencyą czteroniedzielną i wolną za rewersami kommunikacyą. Między innemi regułami, obowiązał mnie niżey podpisanego administratora dóbr sukcessyynych przez Dworzańską Upitską Opiekę ustanowionego, adcytować osoby do tey sprawy wpływające, i o terminie komportacyi oraz rozprawy w Sądzie Ziem. Upit., przez Gazetę Kuryera Litewskiego wszystkie interesowane strony zawiadomić, co też przez ninieysze ogłoszenie do gazet wzmienionych podające się i dopełniam. Dano w Poniewieżu, 1829 roku, miesiąca marca 27 dnia.

Ignacy Sopoćko Sędzia Graniczny Upitski przez Dworzańską Upitską Opiekę, nad dobrami sukcessyynemi naznaczony administrator.

Takowe ogłoszenie, jako zgodne z cytowanym na wstępie dekretem że wolno jest podać do Gazety Kuryera Litewskiego świadczę Sędzia Ziemski Upitski F. Wereszczyński.

Jan Jasieński Regent Ziemski Upitski.

Pozwolono drukować 6 kwietnia 1829. Michał Oczapowski Professor Zwyczayny Uniwersytetu, Cenzor.

Wilno dnia 17 Kwietnia v. s. 1829 roku.

Nowe Dzieła.

Rzut oka na teraźnieyszy stan gospodarstw w klimacie północnym, wespół z podaniem środków prowadzenia, w obecnych stosunkach handlowych, takiego trybu gospodarowania, któryby, wynagradzając straty na cenie zboża w dzisieyszych czasach doświadczane, był stosownieyszym do teraźnieyszego stanu okoliczności, i któryby tém samém, podupadłego rolnika w tych krajach podźwignął. Czyli: wykład prawideł, podług których Reforma teraźnieyszego systematu gospodarowania z pożytkiem dla właścicieli ziemskich w Klimacie Północnym, a w szczególności w prowincyach Litwy i Polski uskutecznioną bydź może. Przez Michała *Oczapowskiego*, Professora P. Z. Gospodarstwa Wieyskiego w Cesarskim Wileńskim Uniwersytecie: Towarzystw, Wolnego Ekonomicznego w Petersburgu i Gospodarstwa Wieyskiego w Moskwie, Członka. Tom Iszy zawierający w sobie. O przyczynach nizkości ceny zboża. O systemacie tróypolowym i jego niedostateczności. O systematach pastwiskowych: prostym i złożonym. O systemacie płodozmiennym i o sposobach przeyścia z pierwszego do ostatnich. Tudzież o środkach, przez które koszta gospodarskie w różnych gałęziach przemysłu rolniczego oszczędzić, a tym samym, zysk czysty z ziemi podnieść można. Rzeczy te objęte są we wstępie i dziesięciu rozdziałach, a 322 §§, jakoto: Rozdział 1szy: Zastanowienie się nad przyczynami nizkości ceny zboża i ztąd wyprowadzenie, w ogólności, potrzeby odmiany, dotąd używanego trybu gospodarowania. Rozdział 2gi: O wadach układu tróypolowego. Rozdział 3ci: Ogólne uwagi nad wartością pieniężną płodow gospodarskich w teraźnieyszych stosunkach handlowych. Rozdział 4ty: Zastanowienie się nad własnościami roślin, mianowicie co do władzy ich wyczerpywania materyi odżywney z roli, nad przymiotami gruntu, klimatu i tym podobnemi wewnętrznemi i zewnętrznemi okolicznościami, na które w zaprowadzeniu nowego systematu, wzgląd mieć należy. Rozdział 5ty: O układach pastwiskowych, prostym i złożonym. Rozdział 6ty: O układzie płodozmiennym. Rozdział 7my: Przeyście z systematu tróypolowego, do jakiegokolwiek systematu gospodarowania doskonalszego, i korzystnieyszego w obecnym stanie okoliczności handlowych. Rozdział 8my: Zawierający w sobie przykłady przechodzenia z tróypolowego do innych systematów. Rozdział 9ty: O środkach podwyższania czystey intraty z gospodarstwa przez zmnieyszenie kosztow uprawy. Rozdział 10ty: O zachowaniu oszczędności w stawianiu budowli gospodarskich. In 8vo majori str. xxxii i 427. Ogłoszenie prenumeraty na Tom IIgi i uwiadomienie o dziełach tegoż Autora dawniey wydanych str. nieliczbowanych 3. Tablic na miedzi rytych półarkuszowych dwie. Cena Tomu Igo srebrem rub. 1 k. 50. Cena prenumeracyyna Tomu IIgo także srebrem rub. 1 kop. 50, po wyyściu z druku będzie podwyższona.

Prenumerata przyymuje się w Wilnie: w Redakcyi Gazety Kuryera Litewskiego: w Xięgarniach: JP. Zawadzkiego i Gliksberga; w Mińsku, w sklepie JP. Bazylego Makarewicza. W różnych mieysçach u Kollektorów. Prenumerata na tomy następne, ogłosi się w czasie poźnieyszym.

Drukować wolno Cenzor Paweł Kukolnik.

---

2 Chociaż uprzednio przez Prokuratoryą Massy Radziwiłłowskiey czynione wezwanie Jey wierzycieli dla wzajemnego w drodze dobrowolnych układów traktowania, już z powodu małolicznego zebrania się tychże Kredytorów, już dla wielu innych przyczyn, pożądanego nie wzięło skutku; zważając jednak 1) że postanowienie Komitetu Ministrów Naywyżey d. 7 lutego 1828 roku zatwierdzone, dozwala wchodzić w dobrowolne układy, nawet po ogłoszeniu Exdywizyi. 2) że samo to ogłoszenie, usuwając już wiele przeszkod, ułatwić może następne traktowanie i naostatek: że zgromadzeni w Mińsku w nayznakomitszey liczbie należności swoich wierzyciele, uznawszy potrzebę przyjęcia ogólney w traktowaniu zasady, nie pojednokrotnie oświadczyli Pełnomocnikowi życzenie, powtórnego wezwania do zebrania się Wierzycieli Massy; w tym więc celu i nadziei, że przez dobrowolne układy zbliży się tak długo oczekiwany, a pożądany dla Hrabiów Wittgensteinów ich interessom koniec, uczynione zostały w Ich Imieniu zapewnienia wszelkich powolności, jakiey tylko stan Massy i położenie Jey uczynić dozwoliły i dozwolą; a Prokuratorya, odebrawszy osobne polecenie, niniey szem ma honor upraszać wszelkiego tytułu Wierzycieli i Pretensorów Massy Radziwiłłowskiey, aby raczyli przybyć do Miasta Wilna na dzień 23 b. mca kwietnia w osobach swoich lub umocowanych Plenipotentów i tam zająć się z prowadzącemi interessa Massy, obmyśleniem środków mogących oddalić doprowadzenie do skutku Exdywizyi.

Józef Karczewski Zastępca Jeneralnego Prokuratora.

Doniesienie o Koncercie.

2 Florek Miładowski 10cioletni chłopczyk przy wielu darach natury mając szczególną passią do muzyki na piano-forte, życząc wystąpić z koncertem po raz pierwszy 26 kwietnia tegoż roku, ośmiela się rekomendować Szanowney Publiczności, upraszając o łaskawą protekcyą: o mieyscu i czasie ogłoszono będzie przez afisze.

Wolno drukować Policmeyster Chrząstowski.

Litewski Pocztamt niniey szym wzywa życzących sobie podjąć się dostawy potrzebnych mu od dnia 1 lipca roku teraźnieyszego w przeciągu trzech lat, w każdym do tysiąca sążni i więcey, jednopolanowych drew brzozowych, olchowych i sosnowych, każdego gatunku po równey części, z tém, iżby się oni stawili w Pocztamcie dla odbycia targow w terminach następujących: pierwszym 7, drugim 10, a trzecim 13go dnia następnego miesiąca maja, gdzie i dalsze kondycye będą objawione, z warunkiem, iżby każdy życzący złożył przy objawieniu na piśmie prawem ustanowiony *załog*, mogący bydź pewnym i zupełnie skarb zabezpieczającym, bez czego nikt do targu dopuszczonym bydź niemoże. Dnia 8 kwietnia 1829 roku.

Sekretarz i Kawaler Andrzey Hryń.
Naczelnik Stołu Pisarew.

---

2 My niżey podpisani mamy honor zawiadomić JWW. i WW. Wierzycieli z fortuny JW. Alexandra Hrabiego Chodkiewicza Jenerała Woysk. Pol. w długu ad bona reperibilia odesłanym, satysfakcyi poszukujących, iż gdy w skutek komplanacyi dnia 18 października 1828 roku, przed Aktami Ziemskiemi Nowogródzkiemi przyznaney, i przez Gazetę Kuryera Litewskiego Numerami: 132, 133 i 134 ogłoszoney, niektórzy wierzyciele, czy to przez odległą kommunikacyą czy przez nierychłe zdecydowanie się, zaledwo w tym miesiącu nadesłali swoie submissye, inni zaś mając na ma-

jątkach swych podniesiony rozbior, nie byli prawo mocni działać, jako w rzeczy oddaney na exdywizyą, a mianowicie: JW. Mateusz W. Jan bracia Markiewicze przeszło w 160,000 złot. do massy JW. Hrabiego Chodkiewicza, pretensorowie, ani sami ani żaden z ich wierzycieli, przed ogłoszeniem wyroku Sądu Exdywizorskiego, pisać się nie byli mocni, i ledwo przez dekret 13 marca bieżącego roku w powiecie Nowogrodzkim majętności Sawiczach ogłoszony, realni właściciele do tey należności, ukazanymi zostali, którzy w znaczney już liczbie zgodzenie się swoje na wyż dattą rzeczoną komplanacye oświadczyli, z osób swych należyte submissye przyznaniem upoważnione, czynią, i czynić zapewniają; z tych więc przyczyn doświadczywszy zwłoki w zebraniu potrzebnych od ogółu wierzycieli podpisów, działania o pożyczkę na dobra Kopyłowskie w banku przedsiębrane bydź nie mogły, a stąd w dniu 23 bieżącego mca apryla spodziewaney wypłaty zaskutecznić nie podobna. Lecz jak JWW. i WW. wierzyciele łaskawém swém zaufaniem w doprowadzeniu tey pożyczki i przyjęciu dla rozliczenia się wziętemi z banku pieniędzmi, niżey podpisanych upoważnić raczyli, tak odpowiadając położoney ufności poczytujemy za obowiązek zawiadomić iż nayusilnieysze starania ze strony naszey, JW. Hrabiego Chodkiewicza dokonywają się ku zaciągnieniu takowey pożyczki w banku i rzetelnego podług opisu z wierzycielami rozliczenia się, aby zaś zbliżony termin 23 apryla mocy tey komplanacyi nie osłabiał, przez ninieysze ogłoszenie, słuszne zaszłey zwłoki przełożywszy pobudki, o cierpliwość jeszcze do sześciu miesięcy dla zyskania należytych formalnościow uproszamy, poczém wzięte pieniądze z banku stosownie do woli wierzycieli, iż w terminie i mieyscu przez gazetę wskazać się mającém wypłaconemi zostaną, upewniamy. Dan 1829 roku dnia 2 kwietnia.

Konstanty Radziwiłł.

Adam Hrabia Chreptowicz, jako świadek troskliwości JO. Xięcia, o domierzenie satysfakcyi kredytorom.

Apryla 10 1829. Wolno drukować. Cenzor Paweł Kukolnik.

---

3 Litewsko-Wileńska Magistratura Powszechney Opieki niniejszém ogłasza: iż w niey będzie się przedawać przez aukcyą z publicznego targu, oddany na ewikcyą, za ominienie w terminie, nieruchomy majątek Ciechanowiszki Sędziego Ziemskiego Wileńskiego Drzewickiego położone w Wileń. gubernii i pcie z 30 włościańskiemi płci męzkiey duszami, ze wszelką należącą do nich ziemią i wszelkiém na niey zabudowaniem; do czego naznaczono powtorne terminy: 1szy 4, 2gi 8, i 3ci ostateczny 11 następującego lipca. Zyczący kupić ten majątek zechcą przybydź do Magistratury Powszechney Opieki pomienionych dni w czasie posiedzeń i widzieć w niey przedającego się majątku inwentarz i warunki. Dnia 3 kwietnia 1829 r.

Непременный Членъ и Кавалеръ Клейстъ.
Секретарь И. Солимани.

---

3 Rząd Obwodu Białostockiego 2go Wydziału z powodu nieprzybycia ochotnikow w terminach 20, 27 marca i 3 apryla b. r. uprzednio już ogłoszonych, na zadzierżawienie Amtu Mielnickiego folwarków: Rasztowca, Zerczyc i Cecel w pcie Drohickim leżących, powtórnie wyznaczył dla targow termina, jako to: pierwszy 30 kwietnia, drugi 1 a trzeci i ostateczny 2 maja 1829 roku. Zyczący zatém wziąść w dwuletnią zaczynając z 1 następującego miesiąca junii dzierżawę pomienione folwarki, w których podług ostatniey rewizyi znayduje się włościanskich męzkiey płci dusz 465, rocznego z onych wedle Pruskiego Anszlagu liczy się dochodu srebrem rubli 2,495 kopiejek 19$\frac{1}{2}$, zechcą przybydź do Białostockiego Rządu 2go Wydziału w oznaczonych terminach z prawnemi ewikcyami, odpowiadającemi dwuletniey arendowney summie, na jakich zaś kondycyach folwarki te, mają bydź oddane w dzierżawę, w terminach licytacyynych objawiono będzie.

Sowietnik Wrubel.
Sekretarz Łunkiewicz.
Stołanaczalnik Krassowski.

---

3. Sąd Ziemski powiatu Upitskiego, dekretem oczewistym 16 marca roku idącego, między sukcessorami zeszłego Jakóba Szukszty b. Marszałka Upit., zupełne lata mającemi, opiekunami nieletniego potomstwa i kredytorami tegoż b. Marszałka Szukszty zapadłym; rozprawę w kwestiach, o zapisy między rodzicami byłe, o wydział sched doczesnych pełnoletniemu rodzeństwu, oraz o usatysfakcyonowanie antecessorskich wierzycieli, bądź to przez inekwitacyą za procent, bądź też przez taxę exdywizyą, jak się okaże z potrzeby, w Sądzie swoim determinował, i ostateczne w tém przypadnienie sprawy na rokach następnych juniowych po upłynioney dylacyi postanowił. Uprzedzając zaś wszelkie zdarzyć się mogące zamitrężenia ku zbliżeniu należney wedle prawa kredytorow sątysfakcyi, naznaczył pomiar majątkow ziemnych dla odkrycia massy ich wartości, oraz komportacyą wszelkich papierow, obligow, skryptow, pod różnym nazwaniem zapisow, kwitow, regestrow, notat i wszelkich innych podług kontrowersyow stron, przez wszystkich do tey sprawy wchodzących na dzień osmy maja teraźnieyszego 1829 roku, w kancelaryi aktowey Ziemskiego Upitskiego Sądu pod regestrem i datami spełnić się powinną, z persystencyą czteroniedzielną i wolną za rewersami kommunikacyą. Między innemi regułami, obowiązał mnie niżey podpisanego administratora dóbr sukcessyynych przez Dworzańską Upitską Opiekę ustanowionego, adcytować osoby do tey sprawy wpływające, i o terminie komportacyi oraz rozprawy w Sądzie Ziem. Upit., przez Gazetę Kuryera Litewskiego wszystkie interesowane strony zawiadomić, co też przez ninieysze ogłoszenie do gazet wzmienionych podające się i dopełniam. Dano w Poniewieżu, 1829 roku, miesiąca marca 27 dnia.

Ignacy Sopoćko Sędzia Graniczny Upitski przez Dworzańską Upitską Opiekę, nad dobrami sukcessyynemi naznaczony administrator.

Takowe ogłoszenie, jako zgodne z cytowanym na wstępie dekretem że wolno jest podać do Gazety Kuryera Litewskiego świadczę Sędzia Ziemski Upitski F. Wereszczyński.

Jan Jasieński Regent Ziemski Upitski.

Pozwolono drukować 6 kwietnia 1829. Michał Oczapowski Professor Zwyczayny Uniwersytetu, Cenzor.
